

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΜΓ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2708

Περιτομὴ Χριστοῦ & μνήμη Μ. Βασιλείου
Παρασκευὴ 1 Ἰανουαρίου 2026

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Τὸ γενεαλογικὸ δένδρο τοῦ μεγάλου Βασιλείου

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἡ **πρώτη τοῦ ἔτους πολιτικῶς**· διότι ἐκκλησιαστικῶς ἡ πρώτη τοῦ ἔτους (ἢ *τοῦ ἐνιαυτοῦ*, ὅπως ὀνομάζεται) εἶνε ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου· τὴ μέρα αὕτῃ στὸ πατριαρχεῖο κατὰ ἀρχαία παράδοσι γινόταν ἡ ἀκολουθία *τῆς Ἰνδίκτου*, τμήματα τῆς ὁποίας διαβάσαμε χθὲς τὰ μεσάνυχτα.

Εἶνε λοιπὸν σήμερα ἡ πρώτη τοῦ ἔτους, εἶνε ἐπίσης ἡ **Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ**, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Κύριός μας, βρέφος ὀκταήμερο, ἔλαβε τὸ γλυκύτερο ἀπ' ὅλα τὰ ὀνόματα, τὸ ὄνομα *Ἰησοῦς*. Καὶ ἀκόμη ἐορτάζουμε τὴ μνήμη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους οἰκουμενικοὺς διδασκάλους καὶ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ **μεγάλου Βασιλείου**. Περί αὐτοῦ λοιπὸν ἐπιθυμῶ νὰ πῶ τώρα λίγες λέξεις.

Ἀλλὰ τί πρῶτο καὶ τί δεύτερο νὰ θυμηθοῦμε! Τὰ φυσικὰ καὶ τὰ ἐπικτήτα χαρίσματα του; τὴ σπάνια εὐφυΐα, τὴν πνευματικότητα, τὴν κλίσι στὰ γράμματα καὶ τὴ φιλομάθεια; ἢ τὶς σπουδὲς στὸ Κλεινὸν Ἄστυ, τὴ φιλία μὲ τὸν συμμαθητὴ του Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, ἢ νὰ ποῦμε γιὰ τὴν ἐγκυκλοπαιδική του μόρφωσι, ὅτι ἐγνώριζε καὶ ῥητορικὴ καὶ ἀστρονομία καὶ μαθηματικά καὶ φυσικὴ καὶ ἱατρική; ἢ νὰ ποῦμε γιὰ τὴν ἀσκητικὴ ζωὴ ποὺ ἔζησε παρὰ τὸν Ἰριν ποταμὸ τοῦ Πόντου; ἢ νὰ ἐγκωμιάσουμε τὴ φιланθρωπικὴ του προσφορά; Ἐκεῖνο ποὺ ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ μὲ τὸ μυθιστόρημά του *Οἱ Ἀθλοῖ* φαντάστηκε στὸ πρόσωπο τοῦ ἐπισκόπου Μυριήλ, ἐδῶ στὸ πρόσωπο τοῦ μεγάλου Βασιλείου εἶνε μία πραγματικότητα· ὑπῆρξε ἓνας ἀληθινὸς ἀλτρουίστης φιλάνθρωπος, ποὺ μετέβαλε τὴν Καισάρεια σὲ μεγάλη Βασιλειάδα· ἢ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν σθεναρὴ ἀπάντησί του στὸν Μόδεστο, τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ τυράννου ἐκείνου ποὺ νόμιζε ὅτι μπορεῖ νὰ κάμψῃ τὸν ἄκαμπτο; ἢ τέλος ν' ἀνοίξουμε τὰ συγγράμματά του, γιὰ τὰ ὁποῖα κάποιος μελετητὴς εἶπε· «Ὅταν παίρνω στὰ χέρια μου σύγγραμμα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, δὲν πατῶ στὴ

γῆ ἀλλὰ φθάνω στοὺς οὐρανοὺς; Πολὺς χρόνος θὰ χρειαζόταν· καὶ πολλοὶ ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν προσωπικότητά του. Ἐμεῖς ἀπ' ὅλα αὐτὰ θὰ προτιμήσουμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ ἐξῆς θέμα.

Κατὰ τὴν παρατήρησι τοῦ Σωκράτους, κανένας ἄνθρωπος δὲν γεννήθηκε ἀπὸ βράχο. Μᾶς γέννησαν οἱ γονεῖς μας καὶ μεγαλώσαμε στὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον, τὸ ὁποῖο ἀσκεῖ μεγάλη ἐπίδρασι στὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ ἐλάτε, ἀγαπητοί μου, σήμερα, τὴ μεγάλη αὕτῃ ἡμέρᾳ καὶ τριπλῇ ἐορτῇ, νὰ δοῦμε **τὸ γενεαλογικὸ δέντρο τοῦ ἁγίου Βασιλείου**, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀνεβλάστησε τὸ ὑπέροχο αὐτὸ ἀνάστημα.

Πατρίδα τοῦ μεγάλου Βασιλείου –πῶς νὰ μὴν κλάψουμε– ὑπῆρξε ἡ Μικρὰ Ἀσία καὶ εἰδικὰ ἡ Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, ἡ τρίτη κατὰ σειρὰν πόλις τοῦ ἑλληνισμοῦ, τῆς ὁποίας κτήρια, ναοὺς, μοναστήρια, σχολεῖα κατέστρεψαν οἱ βάρβαροι. Ἡ Καισάρεια μένει πλέον ὡς ἀνάμνησις, καὶ ἀρχαιολόγοι ἐρευνοῦν νὰ βροῦν τὸ ἔνδοξο παρελθόν της.

Καππαδόκες ἦταν ἡ λαμπρὴ **οἰκογένειά** του. Κι ὅταν λέω λαμπρὴ ἐννοῶ ὄχι κατὰ κόσμον ἀλλὰ ὡς πρὸς τὴν εὐσέβεια. Ἡ **γιαγιά** του Μακρίνα ἦταν κόρη μάρτυρος· φοίτησε στὸ κατηχητικὸ σχολεῖο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ. Ὅταν νυμφεύθηκε συνελήφθη μὲ τὸν σύζυγό της καὶ κλείστηκαν στὶς φυλακές· καὶ παρὰ λίγο θὰ τοὺς ἐκτελοῦσαν, ἐὰν δὲν ἐξεδίδετο τὸ διάταγμα ποὺ ὑπέγραψε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος στὰ Μεδιόλανα. Ἀποφυλακίσθηκαν φέροντας τὰ στίγματα τῆς ἐν Χριστῷ ὁμολογίας. Νὰ ἡ ἁγία Μακρίνα ἢ γιαγιά. Παιδί της πρωτότοκο ἦταν ὁ Βασίλειος, ὁ **πατέρας** τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Μητέρα τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἦταν ἡ Ἑμμέλεια, ποὺ φημιζόταν ὄχι μόνο γιὰ τὸ φυσικὸ της κάλλος ἀλλὰ πρὸ παντὸς γιὰ τὰ ἔκτακτα πνευματικὰ χαρίσματα της· τὴν πραότητα, τὴν πειθαρχία, τὴν ἐν γένει κοσμιότητα. Ἀπὸ τὸν γάμο τῆς Ἑμμελείας μὲ τὸν σύζυγό της Βασίλειο γεν-

νήθηκαν –μὴν τρομάξατε, οὔτε νὰ γελάσετε, ἀλλὰ νὰ κλάψουμε– γεννήθηκαν 10 παιδιά. Πρῶτο παιδί τους ἦταν ἡ κόρη **Μακρίνα**, ποὺ πήρε τὸ ὄνομα τῆς γιαιγιάς της. Ἀγία κόρη. Ὅσοι θέλουν νὰ μάθουν γιὰ τὴ Μακρίνα, ἃς ἀνοίξουν τὸ διαλογικὸ ἔργο *Μακρίνεια*, ποὺ εἶνε ἀνώτερο ἀπὸ τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος. Δεύτερο τέκνο τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἦταν ὁ μέγας **Βασίλειος**.

Πῶς ἦταν ἡ **ζωὴ μέσα στὴν οἰκογένειά** του; Οἱ αὐστηροὶ γονεῖς δὲν ἐπέτρεπαν τίποτα τὸ ἀπρεπές, κανένα αἰσχρὸ λόγο. Τὸ πρῶτὸ ἢ φωλιά αὐτῆ τῶν μικρῶν νεοσσῶν, ποὺ σὲ λίγο ἐξελίχθηκαν σὲ ἀετούς, ξυπνοῦσε καὶ ἡ πρώτη τους ἀσχολία ἦταν ἡ προσευχή. Μελετοῦσαν τὴ Γραφή καὶ ἔψελναν ὕμνους ἀπὸ τὸ Ψαλτήριον. Ἔτσι περνοῦσαν τὴν ὑπόλοιπη ἡμέρα ἐν εὐφροσύνῃ Κυρίου.

Ὅταν μεγάλωσε ὁ μέγας Βασίλειος δὲν ἔμεινε στὸ σπίτι του. Ὁ εὐγενὴς ἔρωτας τῶν γραμμάτων καὶ τῆς μαθήσεως τὸν ἔφερε γιὰ **σπουδές** ἀπὸ τὴν Καισάρεια στὰ μεγάλα κέντρα ἐπιστημῶν, τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ τὴν Ἀθήνα, ὅπου σπούδασε ἐπὶ τέσσαρα χρόνια.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴ μόρφωσί του, σὲ ὅλη τὴ μετέπειτα ζωὴ του, καὶ ὅταν ῥητόρευε ὡς δικηγόρος στὴν Καισάρεια, καὶ ὅταν ἤκμαζε ὡς συγγραφεὺς θεολογικῶν ἔργων, καὶ ὅταν ἔλαμπε σὰν ἀστέρι ἐπάνω στὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο, ὅταν δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀφάνεια ἐγίνε διάσημος, ποτὲ **δὲν λησμόνησε τρία ὀνόματα** ἀλλὰ στὴν ἀνάμνησί τους ἐνιωθε συγκίνησι. Τὸ πρῶτο ἦταν ἡ **γιαγιά** του Μακρίνα. Τὴν πίστι μου, ἔλεγε, τὴν ὀφείλω στὴ γιαγιά μου· αὐτὴ φύτεψε μέσα μου τὰ οὐράνια λόγια τοῦ Χριστοῦ μας. Τὸ δεύτερο ὄνομα ἦταν ἡ **μητέρα** του Ἑμμέλεια, ἀγία μητέρα. Καὶ τὸ τρίτο ἦταν ἡ μεγάλη **ἀδελφή** του Μακρίνα, ἡ ὁποία ἐπέδρασε στὴν διαμόρφωσί του.

Τέτοια ἦταν ἡ οἰκογένειά του, τέτοιο ἦταν τὸ εὐλογημένο δέντρο. Ἐὰν ἡ ρίζα εἶνε ὑγιής, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὑγιεῖς θὰ εἶνε καὶ οἱ καρποὶ (βλ. Ῥωμ. 11,16). Ἀπὸ τέτοια ρίζα ἄνθη καὶ καρποὶ ποὺ βλάστησαν ἦταν ὁ μέγας Βασίλειος καὶ δύο ἀκόμη ἀδελφοὶ του ἐπίσκοποι, ὁ **Πέτρος** Σεβαστείας καὶ ὁ **Γρηγόριος** Νύσσης ποὺ συνέγραψε τὰ Μακρίνεια. Νά λοιπόν, ἀγαπητοί μου, τί προσέφερε στὴν Ἐκκλησία μιὰ οἰκογένεια.

Τώρα ἀπὸ τὸ ὕψος θέλετε νὰ κατεβοῦμε χαμηλά; Παίρνοντας ὡς κριτήριον τὴ λαμπρὴ ἐκείνη εἰκόνα οἰκογενείας νὰ συγκρίνουμε μ' αὐτὴν τὴ **σημερινὴ οἰκογένεια**; Ὡς πόση ἀπόστασι! ποιά κατάπτωσι ἐμφανίζει ἡ σημερινὴ οἰκογένεια! Θὰ κάνω μόνο **2 - 3 συγκρίσεις** καὶ τελειώνω.

✓ Πρῶτὴ σύγκρισις. Ἡ οἰκογένεια ἐκείνη ἦταν **πολυμελής**, εἶχε δέκα παιδιά. Καὶ ἐρωτῶ· Ὑπάρχει σήμερα τέτοια οἰκογένεια; Σπανίως, πολὺ σπανίως θὰ βρεθῇ μία δεκαμελὴς οἰκογένεια. Στὸ χωριὸ Νίκη συνάντησα τὴν οἰκογένεια ἐνὸς

πάμπτωχου ἀνθρώπου, ποὺ ἀπέκτησε 7 ἢ 8 παιδιά. Καὶ στὴν Πτολεμαῖδα, ἓνας φτωχὸς ὑπάλληλος ἔχει 10 ἢ 11 παιδιά, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὅλα ἀποκατασταθῇ καὶ ἔχουν φτάσει μέχρι Τορόντο - Καναδὰ καὶ Αὐστραλίας. Τώρα στὴν ἐρώτησι, Πόσα παιδιά ἔχετε; «Ἐνα» - «δύο», εἶνε ἡ στερεότυπη ἀπάντησι ἐκ μέρους δημοσίων υπαλλήλων, ἀξιωματικῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων. Χθὲς μὲ ἐπισκέφθηκε στὴ μητρόπολι μιὰ οἰκογένεια ἀπὸ ἓνα χωριὸ μὲ ἔντεκα παιδάκια. Σπάνιο φαινόμενο. Στείρευσαν πλέον οἱ πηγές, στέγνωσαν οἱ μαστοὶ τῶν Ἑλληνίδων. Μαθαίνω δὲ ἀπὸ τὸν ἱερέα, ὅτι ἄλλες γυναῖκες τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ κατεβαίνουν πότε στὴν Κοζάνη - πότε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ πληρώνουν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τῶν ἐπαισχύντων ἐκτρώσεων. Ὡς ἔθνος, ὦ πατρίδα, ὦ Καππαδοκία, ὦ ἅγιε Βασίλειε! πῶς κατήντησε ἔτσι τὸ γένος αὐτό; καὶ σήμερὰ ἔχουμε τὰ λιγώτερα παιδιά στὰ Βαλκάνια... Ἡ χώρα καταστρέφεται. Ὁ Πλούταρχος εἶπε, ὅτι ἡ Ἑλλάδα ὑπετάγη στοὺς Ῥωμαίους λόγῳ ἀπαιδίας (μὲ γιῶτα, ἀπὸ ἑλλειψι παιδιῶν) καὶ ἀπαιδείας (μὲ ἔψιλον γιῶτα, ἀπὸ ἑλλειψι μορφώσεως).

✓ Δεύτερη παρατήρησι. Στὴν οἰκογένεια τοῦ μεγάλου Βασιλείου γινόταν **προσευχή**, ἀκούγονταν **ψαλμοί**. Στὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν σήμερα τί ἀκούγεται; Ποιὸς πατέρας διαβάζει στὰ παιδιά του τὸ Εὐαγγέλιο; ποιά μάνα τὰ μεγαλώνει μὲ ἱεροὺς ὕμνους;

✓ Τρίτη παρατήρησι. Στὸ σπίτι τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἡ μεγάλη παιδαγωγὸς ἦταν ἡ **γιαγιά**. Μεγάλος ὁ ρόλος της στὴν ἀνατροφή! Τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε· ἐὰν στὴν ἄθρη Ῥωσία, παρὰ τὴν λυσσώδη προπαγάνδα, βρέθηκαν πολλοὶ νὰ πιστεύουν στὸ Θεό, αὐτὸ ὠφείλετο στὴ γιαγιά. Στὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν σήμερα ποιά εἶνε αὐτὴ ποὺ ἐπηρεάζει δυσμενῶς μικροὺς καὶ μεγάλους; Ἡ κακὴ παιδαγωγὸς εἶνε ἡ τηλεόρασι. Ἐὰν αὐτὴ δὲν κλείσῃ, ἡ χριστιανικὴ οἰκογένεια θὰ σβήσῃ.

Ἀπευθύνομαι στὶς **γυναῖκες**. Ὅσες εἴστε μητέρες, μιμηθῆτε τὴν ἀγία Ἑμμέλεια. Φέρτε στὸν κόσμον Ἑλληνες ὀρθοδόξους Χριστιανούς καὶ κλείστε τ' αὐτιά σας στὶς σειρήνες τῆς μόδας. Ὅσες εἴστε γιαγιάδες, πάρτε τὰ ἐγγονάκια στὰ γόνατά σας καὶ μάθετέ τα νὰ προσεύχωνται. Ἐγὼ τοῦλάχιστον μετὰ δακρύων θυμᾶμαι μιὰ γιαγιά, ποὺ μ' ἔμαθε τὸ «*Πάτερ ἡμῶν*» καὶ τὸ «*Πιστεύω*», καὶ ἂν μᾶς ξέφευγε λέξι κακὴ ἔκαιγε τὴ γλῶσσα μὲ φρύγανα. Ὅσες πάλι ἔχετε μικρότερα ἀδέρφια, μὴν ἀμελήσετε νὰ φροντίσετε γιὰ τὴν πνευματικὴ προκοπὴ τους.

Ἀδελφοί μου Χριστιανοὶ καὶ ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου, **ὅλοι** ἃς μιμηθοῦμε τὸν μέγα Βασίλειον, γιὰ ν' ἀνατεílουν καλύτερες ἡμέρες καὶ ὁ τόπος μας νὰ εὐθυδρομήσῃ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Ναζωραίου.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Απ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΜΓ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2709

Τὰ ἅγια Θεοφάνεια
Τρίτη 6 Ἰανουαρίου 2026

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ὁ ἁγιασμός τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἀνθρώπων

«Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἔξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου» (Σωφρ. Ἱεροσ. εὐχὴ Μ. Ἁγιασμ.)

Ἡ ὕλη ποὺ ἀγγίζουμε, ἀγαπητοί μου, ἔχει ὠρισμένο βάρος καὶ ἔκτασι· δὲν εἶνε τυχαῖο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἐλαχιστότερο τμῆμα τῆς, τὸ ἄτομο οὐρανοῦ, κλείνει μέσα του μυστήριον· προκαλεῖ θαυμασμό, διότι κατὰ τὴν διάσπασί του ἐκλύεται ἀσύλληπτη δύναμις καὶ ἀναδίδεται τρίφωτη λάμψι, ποὺ παραπέμπει στὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος.

Ἡ ὕλη διακρίνεται σήμερα σὲ πολλὰ **στοιχεῖα**. Οἱ ἀρχαῖοι διέκριναν τέσσερα· τὴ γῆ (τὸ χῶμα), τὴ φωτιά, τὸν ἀέρα καὶ τὸ νερό. Θ' ἀκούσουμε τώρα καὶ μία σχετικὴ εὐχὴ τοῦ Ἀγιασμοῦ ποὺ ὑμνεῖ τὸ μεγαλεῖο τῆς φύσεως.

Τὸ **νερό**, λοιπόν, εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς θείας δημιουργίας. Προσφέρεται εἴτε ὡς σταγόνες ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν (καὶ μὲ τὴ βλάστησι φυτῶν καὶ δέντρων μεταβάλλονται σὲ «χρυσάφι»), εἴτε σὰν πηγὴ, εἴτε σὰν ρυάκι ταπεινό, εἴτε σὰν ποταμὸς καὶ καταρράκτης ὀρμητικὸς, εἴτε σὰν λίμνες, θάλασσες καὶ ὠκεανοὶ ἀπέραντοι· **εἶνε πράγματι μιὰ εὐλογία τοῦ Θεοῦ**. Καλύπτει τὰ δύο τρίτα (2/3) τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου μας.

Τί εἶνε ἓνα ποτήρι νερό; Τώρα τὸ περιφρονούμε· ἂν ὅμως στερέψουν κάποτε πηγές καὶ ποτάμια, τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ γλείφουν μὲ τὴ γλῶσσα τοὺς βράχους γιὰ νὰ δροσιστοῦν. **Ἐνα ποτήρι νερὸ ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἓνα ποτήρι χρυσόσκονη**. Δὲν τὸ αἰσθανόμαστε αὐτὸ ἐμεῖς ποὺ ἀπολαμβάνουμε μὲ ἀφθονία τὰ ὑλικά ἀγαθὰ· τὸ αἰσθάνονται ὅμως οἱ ὁδοιπόροι στὴ Σαχάρα· τὸ αἰσθάνθηκαν καὶ οἱ πατέρες μας περνώντας τὴν Ἀλμυρὰ Ἑρημο. Τὸ αἰσθάνθηκαν ἀκόμη καὶ οἱ ἀστροναῦτες, ὅταν ἔφτασαν στὴ Σελήνη καὶ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶπε· Πότε, Θεέ μου, νὰ κατεβῶ στὴ Γῆ, ν' ἀνοίξω τὴν κάνουλα τοῦ σπιτιοῦ μου, νὰ πιῶ νὰ δροσιστῶ!... Τὸ νερό, λοιπόν, εἶνε εὐλογία, δῶρο Θεοῦ· δροσίζει καὶ καθαρίζει.

Ἀλλὰ κάποτε τὸ νερὸ αὐτὸ **γίνεται καὶ κατάρτα!** Πότε; Ὅταν μία καταρρακτώδης βροχὴ προξενῇ πλημμύρες καὶ ζημιές· ὅταν ἓνας ποταμὸς ξεχειλίσῃ, σπάξῃ φράγματα καὶ σαρώνη ἐκτάσεις, καλλιέργειες κ' ἐγκαταστήσῃ· πρὸ παντὸς δὲ ὅταν μία ἀγριεμένη θάλασσα ὑψώνῃ κύματα, προκαλῇ ναυάγια, πνίγῃ πλοῖα καὶ ἀνθρώπινες ζωές. Στὰ νησιά μας ὑπάρχουν σπίτια ναυτικῶν μαυροφορεμένα· γυναῖκες κλαῖνε συζύγους καὶ παιδιὰ τους, ποὺ τοὺς ἔφαγε τὸ ὑγρὸ θηρίο.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὑπάρχει καὶ ἡ δοξασία, ὅτι κάτω σὲ σκοτεινοὺς βυθοὺς τῆς θαλάσσης, σὲ χιλιάδες μέτρα βάθος, ὑπάρχουν κήτη μεγάλα, ὁ Λεβιάθαν, **σύμβολο σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ σατανᾶ**. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκοῦμε στὴν εὐχὴ τοῦ Ἀγιασμοῦ ὅτι ὁ Κύριος, καταπέμψας τὸ πανάγιόν του Πνεῦμα, «τὰς κεφαλὰς τῶν ἐκείσε ἐμφωλευόντων συνέτριψε δρακόντων».

Καὶ ἡ ἀγριεμένη θάλασσα πρέπει νὰ ἡρεμήσῃ. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς **σήμερα ἀγιάζονται τὰ ὕδατα**. Τὸ πιστεύουν αὐτὸ οἱ ἀπλοϊκοὶ μας Χριστιανοί. Βλέπεις τὸ νησιώτη, ποὺ παίρνει τὸ ἁγίασμα καὶ ῥαντίζει τὴ θάλασσα· βλέπεις τὸ γεωργό, ποὺ πάει στὰ χωράφια καὶ ῥαντίζει τὰ δέντρα του· τὸ βοσκό, ποὺ ῥαντίζει τὸ κοπάδι του· τὸ ναυτικό, ποὺ περιμένει ν' ἀγιαστοῦν τὰ νερά καὶ μετὰ ν' ἀποπλεύσῃ. Κάνει τὸ σταυρὸ του μὲ πίστι, τὰ δάκρυά του πέφτουν στὸ ἄλμυρὸ νερὸ καὶ ἡ θάλασσα γίνεται ἁγιασμένη, ὅπως λέει ὁ Παπαδιαμάντης σ' ἓνα διήγημά του. Δὲν εἶνε μῦθος, ὄχι. Ἡ πίστι εἶνε μεγάλο πρᾶγμα. Ἄκουσα εὐσεβεῖς ναυτικούς μας νὰ λένε, ὅτι στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανό, στὴν ἀγριεμένη θάλασσα, ἐκεῖ ποὺ τὸ κύμα ἦταν πελώριο καὶ τὸ θηρίο τῆς θαλάσσης ἦταν ἕτοιμο νὰ τοὺς καταπιῇ, ἔρριξαν ἁγίασμα ἀπὸ τὴν πρύμη τοῦ πλοίου καὶ ἀμέσως ἡ θάλασσα γαλήνευσε. «Μέγας εἶ(σαι),

Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου» (εὐχ. Μ. Ἀγιασμ.). Ὅπως ὁ Κύριος στὸ Εὐαγγέλιο εἶπε στὴ θάλασσα «*Πεφίμωσο*» (Μάρκ. 4,39), κατὰ παρόμοιο τρόπο καὶ σήμερα διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ εἰρηνεύουν τὰ ὕδατα.

Ἀλλὰ ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ἀγαπητοί μου, δὲν εἶνε μόνο γιὰ τὸν ἁγιασμό τῶν ὑδάτων, εἶνε καὶ γιὰ κάτι ἄλλο ἀνώτερο. Ποιό δηλαδὴ; Δὲν ἁγιάζονται μόνο τὰ ὕδατα, ἐκλεκτὸ στοιχεῖο τῆς δημιουργίας ποὺ ἐλλεῖπει παντελῶς στοὺς ἄλλους πλανῆτες· **ἁγιάζεται καὶ ὁ ἄνθρωπος**. Σὰς παρακαλῶ προσέξτε μιὰ θεολογικὴ σκέψι μου ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ μυστηρίου.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε ἀπὸ τὰ παιδικὰ μας χρόνια, παρέβησαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀμάρτησαν. Ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη μπῆκε στὸν ἄνθρωπο τὸ μικρόβιο τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, καὶ αὐτὸ κληρονομικῶς μεταδόθηκε ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ καὶ ἔφθασε ἕως ἐμᾶς. Αὐτὸ στὴν θεολογικὴ σκέψι ὀνομάζεται «προπατορικὸ ἀμάρτημα» ἢ, ἂν θέλετε στὴν ἐπιστημονικὴ σκέψι, «ὑποσυνείδητο». Ἄν τὸ πῆς ὑποσυνείδητο, ἃ σπουδαῖο πρᾶγμα! ἂν τὸ πῆς προπατορικὸ ἀμάρτημα, ἃ καλογερικὰ πράγματα. Ἀλλ' ὅπως καὶ νὰ τὸ ποῦμε, πρόκειται γιὰ τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Ὅπως ἡ θάλασσα μέσα βαθεῖα ἔχει φοβερὰ κήτη καὶ θηρία καὶ κρύβει ἀβύσσους ἀνεξιχνίαστες, ἔτσι καὶ ἡ καρδιὰ κάθε ἀνθρώπου κρύβει ἄβυσσο. Βαθεῖα εἶνε ἡ θάλασσα, ἀλλὰ βαθύτερη εἶνε ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου (βλ. Ψαλμ. 63,7. Ἱερ. 17,9). **Ὡ τὸ μυστήριον τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου!** Ἔπεσε ὁ ἄνθρωπος, ὁ Ἀδὰμ καὶ ὅλοι ἐμεῖς ποὺ καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ. Ἀναστενάζουμε γιὰ ἓνα καὶ μόνο πρᾶγμα· διότι δὲν εἴμαστε ἐν τάξει ἀπέναντι στὸ Θεὸ καὶ τὸ Νόμο του. Μᾶς τύπτει μέσα μας ἡ συνείδησι, σειόμεθα ἐκ θεμελίων.

Μέσα στὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων ἓνας μόνο γεννήθηκε **ἀναμάρτητος**· αὐτὸς εἶνε **ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός**.

–Ἀλλ' ἀφοῦ εἶνε ἀναμάρτητος, θὰ μοῦ πῆτε, **γιατί λοιπὸν βαπτίστηκε;** καλὰ ἐμεῖς, βαπτίζομαστε ὡς ἀμαρτωλοί, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς γιατί; ἀφοῦ «*ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ*» (Α' Πέτρ. 2,22).

Βαπτίζεται, ἀγαπητοί μου, ὅχι διότι εἶνε ἀμαρτωλός, ἀλλὰ διότι θέλει καὶ παρουσιάζεται ὡς ἀμαρτωλός. Ἔρχεται ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀλλὰ καὶ γενάρχη τοῦ νέου κόσμου, **νέος Ἀδὰμ**. Καὶ ὅπως ἔλκουμε τὴ φυσικὴ καταγωγή μας ἀπὸ τὸν παλαιὸ Ἀδὰμ, ἔτσι τώρα πρέπει νὰ γίνουμε πνευματικὰ συγγενεῖς μὲ τὸ νέο Ἀδὰμ, τὸ Χριστό.

Βαπτίζεται λοιπὸν ἐκεῖνος γιὰ ἐμᾶς, καὶ μὲ τὸ βάπτισμά του μᾶς διδάσκει τὴ μεγάλη ἀλήθεια· γιὰ νὰ σωθοῦμε, **πρέπει νὰ βαπτιστοῦμε στὸ ὄνομά Του**. Γι' αὐτὸ ὁμολογοῦμε «*Ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν*» (Σύμβ. πίστ. 11).

Εἶνε ἀναγκαῖο τὸ βάπτισμα, δὲν σῶζεται ὁ ἀμαρτωλὸς χωρὶς αὐτό. Τὸ εἶπε ὁ Χριστὸς· «*Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται*» (Μάρκ. 16,16). Τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας δὲν εἶνε κοινὸ νερό· εἶνε ἀνώτερο τοῦ Ἰορδάνου. Ὅπως τὸ ψωμάκι ποὺ εἶνε στὴν ἁγία τράπεζα ὅταν τὸ εὐλογήσῃ ὁ ἱερεὺς δὲν εἶνε πλέον κοινὸ ψωμί, εἶνε σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ – τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ μας, ἔτσι καὶ τὸ νερὸ στὴν κολυμβήθρα, ἅμα τὸ εὐλογήσῃ ὁ ἱερεὺς, παίρνει πλέον θαυματουργικὴ δύναμι. Ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο –ἐὰν τὸ πιστεύῃς– κατέρχεται καὶ σὰν ἀόρατη φωτιὰ καίει. Ὅπως ἡ φωτιὰ καθαρίζει τὸ σίδερο ἀπὸ τὴ σκουριά, ἔτσι ἡ φωτιὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καθαρίζει τὸν θνητὸ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία.

Ἐκεῖ λοιπόν, μέσα στὴν κολυμβήθρα, συντελεῖται **τὸ μυστήριον τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου**. Ἡ ψυχὴ μας πρὸ τοῦ βαπτίσματος εἶνε μαύρη σὰν τὰ φτερά τοῦ κόρακα· μετὰ τὸ βάπτισμα γίνεται λευκὴ σὰν τὸ περιστέρι ποὺ πέταξε ἐπάνω ἀπὸ τὰ ῥεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου. Γι' αὐτὸ οἱ πιστοί, ὅταν βαπτίζονται, νύτονται μὲ ἄσπρη φορεσιά, σύμβολο τῆς καθάρσεως καὶ ἀθωότητος.

Μετὰ τὸ βάπτισμα τί γίνεται, ἀγαπητοί μου; Σὰς ἐρωτῶ· τὰ μετὰ τὸ βάπτισμα ἀμαρτήματα συγχωροῦνται; Στὴν πρώτη Ἐκκλησία ὑπῆρχε μία διχόνοια. Κάποιοι αἵρετικοὶ ἔλεγαν, ὅτι μόνο τὰ πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἀμαρτήματα συγχωροῦνται, τὸ μετὰ βάπτισμα ὄχι. Ἐὰν αὕτῃ ἡ θεωρία ἀλήθευε, τότε κανεὶς δὲν θὰ ἔβλεπε τὸν οὐρανό, ὁ παράδεισος θὰ ἦταν ἀπλησίαστος. Ἀλλὰ ἡ θεία πρόνοια, ὁ ὠκεανὸς τῆς θείας ἀγάπης καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ὁ Χριστὸς στὸ Εὐαγγέλιο θέσπισε ὡς δεῦτερο βάπτισμα τὴ **μετάνοια καὶ ἱερὰ ἐξομολόγησι**.

Διατηροῦμε τὸν χιτῶνα τοῦ βαπτίσματος καθαρὸ καὶ ἀμόλυντο; Θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν διατηροῦμε. Δυστυχῶς τὸν μολύνουμε. Λοιπὸν **ἂς χύνουμε καθαρτικὰ δάκρυα μετανοίας**, γιὰ νὰ θεραπευώμαστε ὅπως ὁ Νεεμὰν ὁ Σύρος. «*Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε*» (Γαλ. 3,27), ψάλλει ὡραῖα σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας. Καθένας μας ἂς ἐξετάσῃ τὸν ἑαυτό του πῶς ζῇ, ὡς ἄνθρωπος, ὡς Ἑλληνας, ὡς Ὁρθόδοξος Χριστιανός· ζῇ ὡς ἄγγελος ἢ ὡς δαίμονας προσθέτει ἀμαρτίες ἐπὶ ἀμαρτιῶν;

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΜΓ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2711

Μνήμη τῶν ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν
Παρασκευή 30 Ἰανουαρίου 2026

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

«Ἄνδρες ἐπιθυμιῶν»

«Ἄνδρες ἐπιθυμιῶν..., μὴ παρασιωπᾶτε τοῦ βοᾶν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον» (δοξ. στιχηρ. Μικρ. Ἑσπ.)

Ἡ ἁγία μας **Ἐκκλησία**, ἀγαπητοί μου, διδάσκει. Εἶνε τὸ λαμπρότερο ἀπ' ὅλα τὰ διδασκλήρια, ἀπ' ὅλα τὰ σχολεῖα. Διδάσκει ὅχι δικά της διδάγματα, ἀλλὰ ὅ,τι δίδαξε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως δὲν εἶνε μόνο μία ὠραία θεωρία, εἶνε καὶ μία λαμπρὴ πράξις· δὲν εἶνε μόνο φωτεινὸς λόγος, εἶνε καὶ ἔργο σπουδαῖο καὶ μεγάλο. Καὶ ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅ,τι δίδαξε τὸ ἐπραττε ἐπίσης, δηλαδὴ τὸ ἐφήρμοζε, ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία συνεχίζει τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, **ὅ,τι διδάσκει τὸ ἐφαρμόζει ἐπίσης.**

Ποιὸς τὸ ἐφαρμόζει; Τὰ ἐκλεκτά της παιδιά. Καὶ ποιά εἶνε τὰ ἐκλεκτά της παιδιά; **Οἱ ἅγιοι.** Οἱ ἅγιοι εἶνε ἥρωες τοῦ πνεύματος. Κι ὅταν μιᾶμε γιὰ ἁγίους, μὴν πάη τὸ μυαλὸ μόνο σ' αὐτοὺς ποὺ πῆγαν ἐπάνω στὰ Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ προσεύχονται τὴ νύχτα μὲ τὸ κομποσκοίνι, κ' ἔκαναν τὰ βουνὰ ραντὰρ καὶ ἀσυρμάτους καὶ ἐνώνονται μὲ τὸν Αἰώνιον. Ἀναμφισβητήτως καὶ αὐτοὶ εἶνε ἅγιοι, δὲν τὸ ἀρνούμεθα. Ἀλλὰ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἅγιοι εἶνε ὅσοι μένοντας ἐδῶ στὸν κόσμον, μέσα στὸ στίβο καὶ σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, πιστεύουν στὸν Κύριον, ἀγωνίζονται, παλεύουν, ἐργάζονται τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀνεβαίνουν στὴν ἀγιότητα μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὶ εἶνε οἱ ἅγιοι.

Οἱ ἅγιοι δὲν εἶνε μόνο ἀπὸ μία τάξι ἢ ἀπὸ ἓνα ἐπάγγελμα. **Ἡ ἀγιότης εἶνε φυτὸ ποὺ εὐδοκιμεῖ σὲ κάθε τάξι ἀνθρώπων.** Ἄγιοι, ὅπως δείχνει τὸ ἀγιολόγιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀνεδείχθησαν ἀπὸ ὅλες τὶς τάξεις καὶ ἀπ' ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα. Θέλετε νὰ ποῦμε συγκεκριμένα παραδείγματα; Προστάτης π.χ. τῶν ταχυδρομικῶν εἶνε ὁ ἅγιος Ζήνων, τῶν γεωργῶν ὁ ἅγιος Τρύφων, τῶν βοσκῶν ὁ ἅγιος Σπυρίδων, τῶν ξυλουργῶν ὁ ἅγιος Ἰωσήφ

ὁ μνήστωρ, τῶν στρατιωτῶν οἱ Τεσσαράκοντα Μάρτυρες, τῶν ἀξιωματικῶν οἱ ἅγιοι Δημήτριος, Γεώργιος καὶ ἄλλοι. Καὶ γιὰ τοὺς βασιλεῖς ἀκόμα ἔχουμε τοὺς ἁγίους Κωνσταντῖνο καὶ τὴ μητέρα του Ἑλένη.

Καὶ **γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων** (ὅσους διδάσκουν καὶ μαθητεύουν στὰ διάφορα σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων, σχολές καὶ πανεπιστήμια) ποιούς ἔχουμε; ἔχουμε τοὺς ἁγίους ποὺ ἐφορτᾶζουν σήμερα, τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας· Βασίλειον τὸν μέγαν, Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνόν, καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον. Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα· γιατί ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἑλληνικὸ γένος μας ἐξέλεξαν αὐτοὺς ὡς προστάτες τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων; Ἡ ἀπάντησις εἶνε σὲ ἓναν ὕμνον τοῦ Μικροῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἀκολουθίας των. Ἡ Ἐκκλησία, ἀπευθυνομένη πρὸς τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας, λέει· «Ἄνδρες ἐπιθυμιῶν..., μὴ παρασιωπᾶτε τοῦ βοᾶν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον» (δοξ. στιχηρ.).

Ἄς ἀναλύσουμε τὴ φράσι αὐτή· **τί σημαίνει «ἄνδρες ἐπιθυμιῶν»;**

Κάθε ἄνθρωπος, ἀγαπητοί μου, ἔχει ἐπιθυμίες. **Ὁ Θεός**, ὁ ὁποῖος τὸν προώρισε γιὰ ἓναν ὑψηλὸ προορισμό, **φύτευσε στὴν ψυχὴ τοῦ μεγάλους πόθους καὶ ἐφέσεις.** «Ἄνδρες ἐπιθυμιῶν» ὠνομάστηκαν ἅγιοι προφῆτες ὅπως ὁ Δανιήλ (9,23· 10,11,19). Ποιὲς ἐπιθυμίες εἶχαν; Ἐὰν ἔχης τέτοιες ἅγιες ἐπιθυμίες, ἀδελφέ μου - παιδί μου, νὰ πέσω νὰ σὲ προσκυνήσω. Ἐὰν δὲν ἔχης τέτοιες ἅγιες ἐπιθυμίες, ἀλλ' ἔχης ἐπιθυμίες κοράκων καὶ ὀρνέων καὶ θηρίων, ἐπιθυμίες κατωτάτου ἐπιπέδου, τότε εἶσαι ἀξιοθρήνητος· δὲν εἶσαι πλέον ἄνθρωπος, εἶσαι ἓνα ζῶο ποὺ ἱκανοποιεῖ μόνο τὶς κατώτερες ὁρμές του.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐκ Θεοῦ ἐπιθυμίες μεγάλες καὶ ἱερές. ἔχει, θὰ ἔλεγα ἀλλιῶς, **τρεῖς**

μεγάλους πόθους. Ὁ πρῶτος εἶνε ὁ πόθος τῆς γνώσεως, ὁ δεύτερος εἶνε ὁ πόθος τῆς πράξεως, καὶ ὁ τρίτος εἶνε ὁ πόθος τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς ἀγιότητος. Ἐπιτρέψτε μου ν' ἀναλύσω σύντομα τοὺς τρεῖς αὐτοὺς πόθους, ποὺ καίνε μέσα στὴν καρδιά κάθε ἀνθρώπου.

✓ Ὁ πρῶτος εἶνε **ὁ πόθος τῆς γνώσεως.** Οἱ ἄνθρωποι, εἶπαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ἐκ φύσεως ἐπιθυμοῦν τὴ γνῶσι. Εἶνε ἔμφυτος ὁ πόθος αὐτός. Βλέπετε τὸ παιδάκι; Μόλις ἀνοίγει τὰ μάτια του καὶ ἀρχίζει ν' ἀντιλαμβάνεται, κατὰ τὸ 3ο μὲ 4ο ἔτος, εἶνε ὅλο ἐρωτήσεις. Ἐρωτᾷ συνεχῶς τί 'νε τοῦτο, τί 'νε ἐκεῖνο. Ἐρευνᾷ νὰ γνωρίσῃ τὸν κόσμον. Στὰ ἐρωτήματά του ἀπαντοῦν ἡ γιὰγιά, ἡ μητέρα, ὁ δάσκαλος τοῦ δημοτικοῦ, ὁ καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου καὶ ἀργότερα οἱ σοφοὶ ἀκαδημαῖκοί. Κι ὅταν δὲν ἱκανοποιῖται ὁ νέος, φεύγει ἀπὸ τὴν πατρίδα του, πετάει στὰ ξένα, πηγαίνει σὲ φημισμένες σχολές ποὺ διδάσκουν διάσημοι ἐπιστήμονες. Καὶ βρίσκει τέλος αὐτὸ ποὺ ζητάει; Ὁχι. Καὶ τότε ἔρχεται νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ πλέον ὁ Σωκράτης· «*Ἐν οἷδα, ὅτι οὐδὲν οἷδα*».

Ὅσοδήποτε πάντως καὶ ἂν μελετήσουν οἱ ἄνθρωποι, ἡ γνῶσι ποὺ ἀποκτοῦν –εἴτε θεολογική, εἴτε ἐπιστημονική, εἴτε φιλοσοφική– εἶνε μία ῥανίδα, μία σταγόνα, ἀπὸ τὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τῆς γνώσεως.

✓ Ὁ δεύτερος πόθος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θεωρῶ ἀνώτερο, εἶνε **ὁ πόθος τῆς πράξεως.** Τὸ νὰ γεμίσης τὸ κεφάλι σου γνώσεις, νὰ τὸ κάνῃς ἐγκυκλοπαιδικὸ λεξικὸ καὶ νὰ γίνῃς ἕνας ἀχθοφόρος γνώσεων, δὲν ἀρκεῖ. Τὴ γνῶσι πρέπει νὰ τὴν κάνῃς ἔργο· ἐκεῖνο ποὺ μαθαίνεις πρέπει νὰ τὸ ἀξιοποιήσης. Χαρακτηριστικὴ εἶνε ἡ στάσι τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Δὲν ἤθελε νὰ μαθαίνῃ ἀπλῶς σοφὰ λόγια ἀπὸ τὸν δάσκαλό του τὸν Ἀριστοτέλη· ἤθελε ἐκεῖνα ποὺ ἐγνώρισε νὰ τὰ θέτῃ σὲ ἐφαρμογή, νὰ τὰ κάνῃ πράξεις.

✓ Καὶ ὁ τρίτος πόθος εἶνε **ὁ πόθος τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς ἀγιότητος.** Αὐτὸς εἶνε ὁ ὑψηλότερος ὅλων. Ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἐπιτύχῃ τὸν αἰώνιο στόχο του, τὴν οὐράνιο μακαριότητα. Ὁ πόθος τῆς ἀρετῆς κάνει τὸν ἁμαρτωλὸ νὰ συναισθάνεται τὰ πάθη, τὶς ἀδυναμίες καὶ τὰ ἐλαττώματά του. Τὸν ἐλκύει πρὸς τὸ φῶς καὶ τὸ ὕψος τῆς καθαρότητος. Ἀποφασίζει νὰ συγκεντρώσῃ τὶς δυνάμεις του καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ καταβάλλει κάθε δυνατὴ προσπάθεια, ὥστε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὶς παγίδες τῶν κατωτέρων ἐπιθυμιῶν. Τέλος τοῦ χαρίζει φτερὰ μεγάλα, ὥστε νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ποὺ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ του.

Αὐτοὺς τοὺς τρεῖς πόθους, ἀγαπητοί μου, εἶχαν καὶ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ποὺ ἐορτάζουμε. Γι' αὐτὸ **δικαίως τοὺς ἐγκωμιάζουμε ὡς «ἄνδρες ἐπιθυμιῶν».**

Εἶχαν τὸν πόθο τῆς γνώσεως. **Μελέτησαν** καὶ τοὺς θύραθεν, δηλαδὴ τοὺς ἐθνικοὺς μὴ Χριστιανούς. Λίγοι γινώριζαν τότε ὅπως αὐτοὶ τοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος. Ἀπὸ τὴ μελέτῃ ἐκείνων ἔμαθαν τὴ γλῶσσα, τὴ ρητορική, τὶς ἔξω ἐπιστήμες, ἀπέκτησαν ἐγκυκλοπαιδικὴ γνῶσι. Πρὸ παντὸς ὅμως μελέτησαν βαθειά, ἀποστήθισαν τὴν ἀγία Γραφή, Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, καθὼς καὶ τοὺς ἀποστολικοὺς πατέρας καὶ ἀπολογητάς.

Δὲν περιωρίστηκαν ὅμως στὴν ξηρὰ γνῶσι. Ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη καλλιέργησε τὸν πόθο τῆς ἐμπράκτου ἐφαρμογῆς ὅσων ἔμαθαν. Δὲν ἦταν ἀπλῶς θεωρητικοὶ διδάσκαλοι· **ἤθελαν, αὐτὰ ποὺ διάβαζαν νὰ γίνωνται πράξεις.** Ἦταν ἐνεργητικοί. Ὑπεράσπιζαν τὰ δίκαια φτωχῶν ἐναντι πανισχύρων πλουσίων καὶ ἀρχόντων, προστάτευσαν ἀδύναμες χῆρες καὶ ὀρφανά, ἔκαναν συσσίτια γιὰ πεинаσμένους, ἔχτισαν νοσοκομεῖα, λεπροκομεῖα, γηροκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, σὲ ἐποχὴ ποὺ ἡ πρόνοια τοῦ κράτους ἦταν ἀνύπαρκτη. Κήρυτταν, δίδασκαν, συνέγραφαν, ἔσπευδαν σὲ κάθε ἀνάγκη.

Ὡς ἀληθινοὶ φιλόσοφοι οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, μὲ ὅ,τι μάθαιναν μελετώντας καὶ μὲ ὅ,τι ἐπρατταν στὴν καθημερινὴ ζωὴ, **στόχο εἶχαν τὴν μίμησι Χριστοῦ,** ὅχι τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀλλὰ τὴ θυσία ὑπὲρ τοῦ πλησίον, τὸν ἀγιασμό καὶ τὴν τελειότητα.

Ἀπευθυνόμενος τέλος εἰδικὰ **στοὺς νέους** λέγω. Μιμηθῆτε τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας. Ἐχετε πόθο γνώσεως καὶ μελετᾶτε. Ἐὰν ζητᾷς νὰ μάθῃς γράμματα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πλουτήσῃς, αὐτὸ λέγεται ἐκπόρνευσις. Ἀποκτήστε γνῶσι, ἀλλὰ ὀπλισθῆτε καὶ μὲ ἀγάπη. **Ἀγαπήστε τὴν ἀρετὴ τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀγιότητα.**

Ἡ πατρίδα ἔχει ἀνάγκη τὶς γνώσεις σας, τὴ δραστηριότητά σας, τὴν ἐνάρετη ζωὴ σας. **Λάμπτε σὰν ἀστέρια** μέσα στὸ σκοτεινὸ στερέωμα τοῦ κόσμου.

Ἀπὸ σᾶς θὰ βγοῦν λαμπροὶ διδάσκαλοι, καταρτισμένοι καθηγηταί, ἀδέκαστοι δικασταί, τίμιοι ἐπιχειρηματίες, πρωτοπόροι ἐπιστήμονες, γενναῖοι ἀξιωματικοί, εὐλαβεῖς ἱερεῖς, ἐμπνευσμένοι ἀρχιερεῖς· **ἀπὸ σᾶς θὰ βγῇ ὅ,τι ἐκλεκτὸ καὶ ἅγιο.** Καὶ ἡ Ἑλλάδα μας ἔχοντας τέτοια τέκνα τὰ προσφωνεῖ καὶ τοὺς λέει· Χαίρετε, παῖδες Ἑλλήνων, «*ἄνδρες ἐπιθυμιῶν*» ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος